NÚMERO 168

Butlletí Estel Negre

SETEMBRE 2006

ÒRGAN D'EXPRESSIÓ I COMBAT DE L'ATENEU LLIBERTARI ESTEL NEGRE

És projectant-nos en el futur,
sentint el pes del present,
on radica la nostra raó d'ésser...

Salvador Puig Antich

Salvador, una mortalla de luxe per un producte de misèria

Veus de gent propera Salvador Puig i Antich i d'altres que en coneixen prou bé la història han alçat les seves veus contra la pel·lícula *Salvador*, de Manel Huerga, que entenen com una greu injúria a la persona d'en Salvador Puig i Antich; per això aquesta gent ha llançat el següent manifest tot convidant a difondre'l.

Nosaltres, testimonis directes de l'època que tracta la pel·lícula *Salvador*, exmembres del MIL, l'OLLA i els GARI, davant de la indignitat que representa per a tots i totes nosaltres l'exhibició de l'esmentat film manifestem:

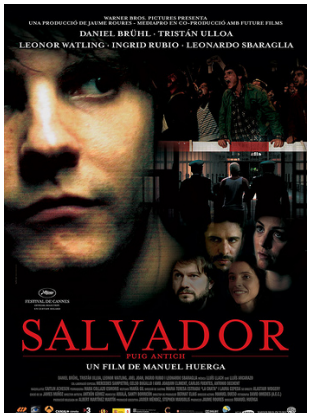

1. Que aquesta no és la història política d'en Salvador Puig Antich ni la dels seus companys de lluita, perquè amaga deliberadament la història de subversió revolucionària contra el capitalisme, sense la qual, la vida i la mort d'en Salvador no tenen cap sentit.

2. Denunciem aquesta pel·lícula com un nou producte desinformador i falsificador de la realitat en què Puig Antich és mitificat com un lluitador per les llibertats democràtiques, basada en la novel·la *Compte enrere* de Francesc Escribano, on es barreja intel·ligentment l'art de la manipulació i tergiversació dels fets amb intencionades ocultacions i mentides.

3. Denunciem aquest film com un producte de ficció consumista, on la tràgica mort d'en Salvador Puig Antich s'aprofita per fer-ne un gran espectacle morbós, extremadament dramàtic, amb la finalitat de treure'n profitosos rèdits econòmics.

4. Denunciem la gran rellevància que se li donen a anècdotes intranscendents a fi de desfigurar i menystenir el caràcter anticapitalista i autònom del MIL, compartit amb la classe obrera més combativa, la qual és ignorada olímpicament en el film.

5. Insistim en la denúncia de l'ocultació dels fets historicosocials i del moviment obrer d'on neix i es desenvolupa el MIL, així com de les seves aportacions revolucionàries, que obriren pas entre d'altres a l'autogestió, l'assemblearisme, l'autoorganització, l'antiautoritarisme i l'antimilitantisme.

6. Denunciem el clar missatge reaccionari i de moral i valors dominants burgesos que respira el film, contradits a les idees i a la manera de sentir i viure d'en Salvador.

7. I denunciem de forma contundent que en aquest estadi intensiu de l'economia capitalista (creixement quantitatiu i qualitatiu sobre una base tècnica complexa i en constant renovació), i essencialment en allò que fa referència a la vida quotidiana dels ciutadans i assalariats és, cada cop més, dirigida i controlada pels diferents poders. En aquest sentit, el missatge que es desprèn de la pel·lícula té una clara intencionalitat política en el moment actual: impedir la radicalització dels moviments alternatius mitjançant la suposada deriva del MIL i la dramàtica mort d'en Salvador... «L'enfrontament total al sistema no val la pena.»

8. Per últim denunciem també el silenci que mantenen els mitjans de comunicació i especialment l'esmentada pel·lícula sobre la situació de Jean Marc Rouillan, exmembre del MIL i excompany de Puig Antich, empresonat encara a França, després d'haver complert la condemna, amb qui ens solidaritzem i n'exigim la llibertat immediata, juntament amb els altres companys d'Action Directe.

MIL Societat Anònima

Més informació:
www.salvadorpuigantich.info
www.paremoslapeliculasalvador.org
www.soliobrera.org/pdefs/cuaderno3.pdf

LA DESMEMÒRIA D'ALGUNS I LA DESVERGONYA D'ALTRES

Sobre *Salvador*, de Manel Huerga

La pel·lícula *Salvador* rememora, de forma molt esquemàtica i sense entrar en el fons de la qüestió, la problemàtica d'un petit grupuscle anticapitalista denominat MIL (Movimiento Ibérico de Liberación). El film, que ha generat una forta polèmica en els mitjans contrainformatius i cap en els mitjans de desinformació en massa, deixa l'espectador, amb experiència personal i política i amb certs coneixements de la nostra història recent, un regust agredolç. Per una banda, pot ser útil perquè els joves que res no saben dels últims anys de la dictadura coneguin de forma suau —les tortures en aquells anys eren ferotges i sistemàtiques i van afectar una bona part dels detinguts polítics i socials— la brutalitat del règim i la brutalitat de la pena de mort. Per bé que la dulcificació i la humanització d'alguns dels repressors (funcionari de presons) que hi apareixen en absolut reflecteix el context general de l'actuació d'aquests agents repressius durant la dictadura franquista.

Però el sabor amarg el deixa en no mostrar de manera clara la realitat social, econòmica i política que vivien els treballadors en aquells anys, deixant sense explicar les raons polítiques dels militants i ciutadans (socialistes, comunistes, anarquistes...) que van combatre el franquisme, despullant la lluita d'aquest grupuscle de qualsevol comprensió històrica del fenomen i, el que és més greu, deixant-los sense les expectatives de futur que àmplies capes de les classes populars de Catalunya tenien posades en la seva lluita antifranquista, antifeixista i anticapitalista.

La pel·lícula és una visió molt parcial de la realitat de Catalunya del final de la dictadura i una escassa presència de l'anàlisi històrica contextual, no reclamem la tornada al *cinema verité* o al «vell» documental polític d'altres anys, això tampoc no seria just. En aquests anys, la tècnica i la forma d'explicar les coses evoluciona amb el temps, però una cosa és evident: una persona que no conegui què va passar en aquest país no tindrà, en sortir, gaires més coneixements després d'haver vist el film. I això ja és un fracàs.

El to melodramàtic de la pel·lícula és evident; en la sessió que vaig poder veure a Terrassa (16 de setembre), el silenci va ser la tònica general i moltes persones sortien amb els ulls vermells de plorar. La gent va copsar la crueltat d'un règim, però no va poder entendre, segons el meu parer, la cruel realitat que es vivia en aquells anys, que era la que van viure els components del MIL o de l'anomenada *oposició democràtica*, però fonamentalment les classes populars.

Aquestes van veure com els seus llocs de feina es destruïen i com la inexistència d'una protecció social dels aturats els deixava fora de joc i com als seus barris obrers, deixats de la mà de Déu (que no de l'Església progressista), es vivia en unes condicions penoses. Els barris de la classe obrera, dels immigrants, estaven mal urbanitzats (sense llum, sense voravies, ni carrers asfaltats), sense els mínims serveis (educatius, mèdics o de transport) i sense cap esperança de solució que no passés per les seves lluites organitzades. Això significava una existència dura i inhumana, suplerta sempre amb la lluita d'uns pocs que s'arriscaven per tots i que rebien, després d'engegar la reivindicació, el suport i la solidaritat de la majoria. Això tampoc no ho vàrem veure en la pel·lícula. Només minories activistes que en absolut eren el nucli dur de la lluita. Es pot explicar la vida d'un grupuscle sense explicar la lluita de milers —encara que sigui mínimament—, però en aquest moment històric això és faltar a la veritat i a la memòria històrica d'un poble que reclama saber què va ocórrer o, com a mínim, receptiu.

No analitzarem ara i aquí aquests anys en profunditat, però sí que direm que als barris obrers de les nostres ciutats es lluitava cada dia i que van ser milers de persones les que van patir les humiliacions i les tortures d'un règim criminal. I aquests milers no apareixen, ni en aquesta pel·lícula, ni en cap altra, almenys de moment.

Aquests milers de lluitadors que apareixen menyspreats, si més no (,) aquesta és la visió que es trasllueix d'alguna de les escenes de la pel·lícula, i que quedi constància que no crec que així fos, perquè una cosa era plantejar-se les accions armades —bàsicament atracaments a bancs— per part del MIL i la seva confrontació teòrica amb els dirigents del moviment obrer, i altra molt distinta és que aquestes persones menyspreessin els milers de lluitadors antifranquistes —bàsicament comunistes— com sembla deduir-se de la pel·lícula.

Res de nou en aquest film, els perdedors no apareixen en les històries oficials, això no interessa, ja que recordar-los és recordar com milers de persones que mai no van empunyar un arma —que ni s'ho van plantejar, però que sí van lluitar i van anar a parar amb els seus ossos a les comissaries, casernes i presons— van ser exclosos del procés democràtic pel qual lluitaven. Ells ho han dit, el nostre objectiu era la democràcia política i econòmica, això que per a molts d'ells era el socialisme en llibertat i no el que finalment va resultar: la democràcia capitalista formal. Democràcia al servei de les elits polítiques i econòmiques que res no van fer contra la dictadura.

Aquestes persones derrotades, en els seus més elementals principis, van ser els que van resistir aquest embat, mentre les organitzacions armades llanguien o desapareixien i els partits democràtics es preparaven per a la seva transició a la democràcia de mercat, a molts de pobles i ciutats catalanes aquests dignes militants intenten reorganitzar-se i mobilitzar-se contra una transició al servei dels poderosos

i dels nous actors polítics forjats en la lluita contra la dictadura.

Són els anys de l'oblit dels moviments socials de base (veïnal, obrer, ecologista, estudiantil, feminista), quan els partits polítics antifranquistes centren els seus esforços a aconseguir el poder, tant a l'àmbit local com estatal.

Enfront d'aquesta deriva electoral, només alguns es van rebel·lar i va ser el moment de l'aparició de moviments de base de caràcter anticapitalista i socialitzant. A Terrassa tenim l'experiència de l'Assemblea d'Aturats i de l'Associació de Treballadors per un Habitatge Digne. Aquest ressorgir, a la nostra ciutat, divideix les forces polítiques en dos blocs clars, els que defensen el pacte de tots els agents socials (empresaris i treballadors) i de totes les forces polítiques de la ciutat, des dels neofranquistes d'UCD als comunistes del PSUC, amb l'objectiu de rellançar l'economia local i pacificar la vida social en una ciutat convulsada per l'atur i per la nova situació política que en absolut responia les expectatives de la majoria dels ciutadans. I en un segon bloc, format pels comunistes (militants del PSUC futur PCC, LCR, ORT, MCC, PORE, PCE (i), PTE, PCT...) i anarquistes (CNT) que prestaven suport a una sortida rupturista, el resultat va ser una lluita dura per l'ocupació i l'habitatge amb alguns triomfs parcials i amb la desaparició final del moviment —divisió entre els que lluitaven i la manca de possibilitats organitzatives. Sense força electoral ni sindical, el moviment, també sotmès a una duríssima repressió, es va debilitar i la ciutat no va recuperar cert activisme social fins l'arribada de les lluites contra l'OTAN.

Tot això està sense explicar, sense analitzar, sense valorar i apreciar. No serà els poderosos els que ho faran, o ho fem nosaltres o ningú no ho farà, almenys en el sentit de reivindicar la dignitat i la humanitat dels que són més, i en el sentit de reivindicar el seu exemple i el seu coratge en temps molt més durs que els presents.

Les seves utopies són encara avui les nostres i els seus ideals ens mostren que mereix la pena lluitar. Perquè els que avui dominen el món res no han aportat a la seva millora i han demostrar que els seus interessos no són ni molt menys els de la humanitat.

Tenim un món per guanyar i l'exemple dels que lluitaren i lluiten és una força que no hem ni podem menysprear ni oblidar.

Manel Márquez

ELEGIA

Salvador, per a tu no hi ha Amnistia;
cap joc de queixes no té res a fer;
però el teu pensament, gall guerriller,
recosirà la llum en el nou dia.

M'empeny el seny, i aquesta ofrena té
afany de lluita que el fullam canvia;
el teu exemple, vora d'alegria,
darà salut a qui no perd carrer.

La Llibertat, columna de la fruita,
fa clara la diada de la lluita,
que a poc a poc va esdevenint filó.

Rellotge sempre de la gent que lluita,
obres la gàbia a muntanyes. No
has caigut pas! Puig Antich, Salvador!

2 de març de 1976

Joan Brossa

Por

Salvador Puig Antich

ejecutado en Barcelona en cumplimiento de una sentencia del Consejo de Guerra ratificada por el Consejo Supremo de Justicia Militar, a la edad de 26 años, el día 2 de marzo de 1974. — José Oriol Arau Hernández y Francisco de Asís Condomines Valls (abogados del difunto), junto con sus compañeros de despacho Francisco Caminal Badía, Juan-José Pérez Fernández-Valdés, Jesús Condomines Pereña y Pedro Condomines Pereña os ruegan le tengáis presente en vuestro pensamiento.

SALVADOR PUIG ANTIC I MALLORCA (1974)

Els primers mesos de 1974 estaven marcats per les lluites i mobilitzacions per provar de salvar la vida del militant anarquista Salvador Puig Antich (que, sense que ho poguéssim impedir, seria assassinat implacablement per la dictadura [el dissabte dia 2 de març de 1974]. Un dia ens arribà una octaveta signada pels presos polítics de la Model de Barcelona. «Informació sobre el Consell de guerra del MIL» (MIL eren les sigles del Moviment Ibèric d'Alliberament, del qual formava part Puig Antich). El comunicat el signaven membres del FRAP, del PCE (m-l), FAC, CNT, UGT, PSOE i un grup de presos independents. Qui ens va fer arribar l'octaveta ens va dir que els membres del PSUC-PCE no volgueren sortir en defensa d'un «terrorista».

Decidírem fer alguna cosa concreta a Ciutat i, vist que els partits de l'«oposició» no es movien ni donaven senyals de vida, impulsàrem les activitats en defensa del jove anarquista. Crec que en Manolo Cabellos i en Joan Vila s'encarregaren d'establir contactes amb altres grups. No he pogut aclarir mai si el PCE hi volgué intervenir. Pareix que hi hagué els mateixos problemes que a Barcelona. El MIL no era una organització «presentable» i feien anques enrere per por a complicar-se amb accions que atemorissin als possibles «aliats» burgesos o procedents del franquisme (les forces «aperturistes», en el seu llenguatge reformista).

Arquitectes, delineants, picapedrers [es refereix al grup antifranquista que envoltava la cooperativa d'arquitectes progressistes del carrer Estudi General), ens dividírem en «comandos d'acció». Volíem fer quelcom de diferent, quelcom que tingués certa repercussió ciutadana. Les pintades eren cada vegada menys efectives, car membres de la Guardia de Franco i guàrdies civils retirats informaven de seguida a la Policia Política i una brigada s'encarregava d'esborrar-les (igual com anys més tard farien el PSOE, la UCD i el PP).

Aquella nit decisiva, quan ja sabíem que de matinada seria executat el jove anarquista —no crèiem en un indult de darrera hora—, ens reunírem per a començar la tasca. Havíem acordat no fer pintades. Aquesta vegada es tractava de fer uns cartells —de la mida d'un full de diari— i, al vespre, quan tothom dormís, anar botiga per botiga introduint-los per l'escletxa dels vidres, dins del mostrador. A l'endemà —era diumenge i els comerços estarien tancats—, tota la ciutat podria llegir les consignes a favor de Puig Antich i contra el govern dictatorial. La Brigada Social no podria anar a cercar cada propietari, botiga a botiga, per a fer-los retirar la propaganda.

Dit i fet, cada grup marxà al seu lloc de reunió per a començar la feina. En el meu hi havia l'arquitecte Joan Vila i la seva dona, Berta; en Manolo Cabellos i un exlegionari, un obrer en atur que no tenia por a res.

En retolador, damunt paper blanc, començàrem a escriure: «Feixistes assassins, llibertat per a Puig Antich!», «Puig Antich és viu!»; «Judici popular contra els criminals!» i altres de semblants.

A la nit, prop de les dues de la matinada, sortíem i complirem amb el sector assignat al nostre «comando» —centre de ciutat. No hi hagué detencions. Cap dels grups d'acció tingué baixes. Les cites de seguretat funcionaren a la perfecció i, a l'endemà, mesclats amb la gent, poguérem circular per Palma veient el fruit de d'eficient feinada subversiva. La Social no pogué fer res! Tota la propaganda en contra la dictadura romania intacta, en els mostradors, tal com l'havíem deixada la nit anterior.

Amb el temps, el grup del carrer Estudi General s'anà dividint i cadascú acabà militant en distintes organitzacions —o alguns restaren independents, continuant fent diverses tasques antifeixistes. En Guillen Oliver i na Neus anaren aprofundint encara més dins l'anarquisme llibertari. En Manolo Cabellos i na Joana Mª Roca entraren en contacte amb el Grup de Formació Marxista-Leninista.

Miquel López Crespí

L'antifranquisme a Mallorca (1950-70)
(El Tall. Palma 1994. pp. 101-103)

SI BAIXA LA NATALITAT S'ELIMINA L'EMIGRACIÓ

La gent dels països en vies de desenvolupament han d'entendre que els ciutadans dels països desenvolupats si hem assolit aquest nivell de benestar és per la llarga experiència de portar pocs fills al món i per haver equilibrat la llei de l'oferta i la demanda en el treball. Cada any neixen cent milions d'infants al món, el 80% a països pobres. És a dir, 80 milions d'immigrants potencials; molts intentaran arribar a països desenvolupats travessant deserts, botant filferros espinosos o creuant mars amb *cayucos* i pasteres, buscant una oportunitat per millorar la seva situació.

Si baixés la natalitat del Tercer Món als nivells europeus, els emigrants no tindrien necessitat d'emigrar, perquè la seva força laboral seria necessària al seu país d'origen. L'exemple del Regne d'Espanya ens pot servir: entre els anys 4 0 i els 70 vàrem tenir una taxa de natalitat força elevada, van ser anys de molta misèria. Durant la dècada dels 60 emigraren fora del nostre país 3.500.000 d'espanyols a Alemanya i altres països europeus. La capacitat econòmica dels espanyols es va anar consolidant a finals dels 70 quan va començar a baixar la natalitat i en la dècada dels 80 es va començar a registrar la taxa de natalitat més baixa de tot el món. Això va suposar el punt d'inflexió que ens va conduir a encalçar el benestar social dels països més avançats d'Europa, que no per casualitat tenien una llarga tradició de baixa natalitat.

Hi ha una regla universal que als economistes els costa reconèixer: «Com més petit és el creixement de la natalitat, major és el nivell de benestar dels seus ciutadans; com més gran és el creixement de la natalitat, major n'és el nivell de misèria.» i «Als països on es manté durant més anys aquest descens, són els que tenen major benestar.» Qualsevol estudiant d'economia pot realitzar els gràfics corresponents a cada país del món i podrà comprovar que, llevat de petites variacions, es manté el fet empíric d'aquesta llei. Si la natalitat baixa al Tercer Món, desfermarà una reacció en cadena que progressivament acabaria amb la fam, la guerra, la misèria i la malaltia. Desapareixeria el concepte de Tercer Món o de Primer Món. Desapareixeria el terme «immigrant». El racisme i el rebuig a l'immigrant, donaria pas a l'hospitalitat, a la desaparició de les fronteres, dels seus filferros espinosos i dels seus murs.

Però que no esperin els immigrants que des del món ric solucionin el seu problema, ja que aquest, per les regles del mercat, necessita la mà d'obra barata del Tercer Món i dels seus governs inestables perquè no puguin competir en un mercat reservat als pocs que dicten les regles del comerç mundial. Tots aquells immigrants que vinguin a l'Europa o a l'Amèrica rica, que aprenguin la lliçó, com en el seu dia la vàrem aprendre els espanyols pobres que vèiem com de bé vivien les famílies dels països del nord d'Europa amb pocs fills. Perquè en aquella Espanya estàvem sotmesos a un nacionalcatolicisme que ens adoctrinava amb frases com: «els infants vénen al món amb un pa sota el braç» o «els infants són una benedicció de Déu, que vinguin tots els que Déu vulgui». Per tot això cal conscienciar el món subdesenvolupat que l'única forma de sortir de la seva misèria és no parir bebès sense un futur assegurat.

Antoni Cánaves Martín

UN MISSATGE ESPECIAL DE LEONARD PELTIER

Una salutació per als germans, amics i companys!

Bé, un altre any més. Altre aniversari. Aquest em fa complir 62 anys. També me'n fa complir 30 d'empresonat. Crec que tenia raó quan vaig escriure, després que vaig ser condemnat il·legalment a Fargo (Dakota del Nord), una declaració on deia que la meva llibertat només vindria quan les masses ho demanessin. Però primer calia unir-se i organitzar-se per assolir-la.

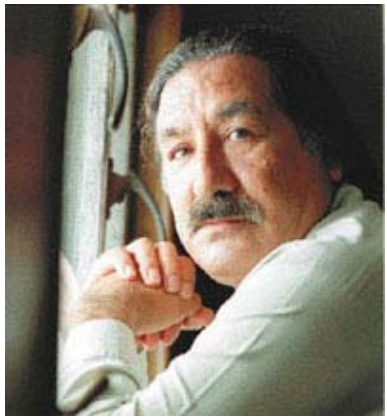

Fins ara hem estat incapaços de fer-ho. Sí, hem aconseguit que milions de persones signessin les peticions que han estat circulant arreu del món demanant el meu alliberament. En realitat la major part d'aquestes excel·lents persones són europees, però també aquí als Estats Units hem aconseguit moltes coses. D'un cop van aconseguir que 55 membres del Congrés dels EUA signessin una carta demanant un nou judici o la meva llibertat. 55 congressistes, això és un fet històric. Cap altre en la història ha estat capaç d'assolir això, ni cap altra persona, individualment vull dir, ha pogut arribar fins on nosaltres hem arribat aquí als EUA. Encara resto a la presó no perquè sigui culpable del pretès crim pel qual em van condemnar il·legalment, sinó perquè encara som incapaços d'atreure les masses nord-americanes. La raó d'això no és que el poble americà es despreocupi o no vulgui ajudar, sinó que no hem estat capaços d'arribar-hi. Personalment penso que la majoria n'està preocupat i vol ajudar. Pressentim això quan en parlem amb la gent. Avancem molt a poc a poc en aquesta campanya per la meva llibertat. La raó és que no tenim els recursos financers per avançar al ritme que voldríem. Aquest és l'únic i vertader motiu pel qual no hem arribat al poble nord-americà. Res no és lliure a Amèrica, ni la justícia ni els mitjans de comunicació. Per això, encara que no hi ha llum al final del túnel de la meva llibertat, seguirem lluitant. Continuo buscant l'esperança i la força necessària per a sobreviure. Continuo clamant i esperant que un dia obtindré el suport que necessito del poble americà, que em farà un dia sortir de la presó. Per tot això, les meves esperances i els meus ànims continuen encara alts en els meus 62 anys d'edat. Segueixo aquesta lluita contínua. Seguim buscant bocins i esberles de noves evidències per poder continuar amb noves apel·lacions. Les persones que hagin seguit el meu cas de prop poden pensar: «Com és això, després de tantes violacions constitucionals?». Però el mateix vell problema existeix. Els tribunals continuen encobrint els continus actes criminals comesos pels meus acusadors.

El vostre suport és necessari. Ajudeu en el que pugueu.

En l'Esperit del Cavall Foll.

Leonard Peltier

12 de setembre de 2006

[Si voleu escoltar aquest comunicat en la veu de Leonard Peltier, visiteu: www.leonardpeltier.net/media/leonard9112006a.wav]

RUBIANES; *PO FUENO, PO FALE, PO MALEGRO*

El gran Ivà va crear un personatge únic que s'hauria de convertir, amb el pas del temps, les transicions i les bombes ultres a les redaccions de revistes crítiques al règim, en la quinta essència del *barrio chino* i en una referència obligatòria dels barcelonòlegs: Makinavaja.

El Maki, integrant orgullós de tota una cultura «pijoapartesca» que es movia amb les cantúries dels gitanos de Gràcia i les revetlles de les barriades obreres, tenia com a parent llunyà Mack the Knife (*Mackie Messer*), invent de Bertold Brecht en 1928, per a una cançó de Kurt Weill, com a part de *L'òpera dels quatre rals*.

Pepe Rubianes v a encarnar el personatge perfectament com el que era, un caramel. Des d'aleshores a alguns ens consta dissociar l'actor del personatge.

El Maki, seguidor de la confraria de Sant Buenaventura Durruti, no era un senyor d'ordre i corbata, ni un pixafreda engominat, ni un escandalitzant escoltador de la COPE o la SER, cada dia més acostades, que tingués sempre obert el bagul de les vestidures d'esquinçar. La realitat que envoltava sa vida no deixava lloc per a galanteries versallesques ni educacions pagades en els capellans.

El carrer, la presó, la taverna i l'escola eren el mateix i únic escenari on es desenvolupava l'acció; lluny de les urbanitzacions, les *casitas del barrio alto*, els pisos d'alt *standing* i les consciències habituades a col·locar-se amb Bolloré o Smoking.

El Maki, orgullós de la fauna autòctona, mai no parlaria com un polític, com un banquer o com un lloro de repetició, però sobretot, mai no parlaria com un súbdit. Rubianes, que no és cap d'aquestes coses, tampoc.

Sembla ser que hi ha gent que s'ha molestat amb l'actor. Diuen que se senten ofesos. Pobrets. Resulta que a Rubianes Espanya li sua la *polla* per davant i per darrera, com a molts altres entre els quals em trobo. Per a una determinada mena de gent, fariseus i hipòcrites sobretot, això és motiu d'escàndol. La mare pàtria no pot ser esmentada sense que els confitats nens de l'Opus o els seus satèl·lits se sentin insultats.

Com a espanyol que sóc, segons el meu passaport i el meu certificat de naixement, de *pata negra* a més a més, per castellà, m'adhereixo completament a les idees expressades per Rubianes, fins i tot els campanars. Per davant i per darrera la idea d'Espanya, sobretot aquesta Espanya repetida tres vegades que va sortir de la Guerra Civil, me la sua. I si els defensor de semblant cosa són una guarda de babarotes perfectament intercanviables amb aquells que cantussegen coses semblants a Catalunya o Euskadi, encara més.

Ivà va morir. El Maki encara aparca algunes nits el *buga* al revolt del Morrot i escolta cintes de Gato Pérez. Ahir em va trucar a veure si tenia una mica de *mandanga* i vaig aprofitar per contar-li el que es diu en els periòdics a propòsit de Rubianes i la censura del règim espanyolista. Vaig sentir el seu alè tranquil i com pegava una calada al canut tot deixant córrer l'assumpte.

- Maki, al teu col·lega en Rubianes no el deixen actuar a Madrid. Diuen que va insultar Espanya i els espanyols. L'han censurat.

- *Po fueno, po fale, po malegro*... em sua la *polla* Madrid. I el Parlament. I el Rei. I el Papa...

Abel Ortiz

DESPROTECCIÓ DEL CAMP DE FORMENTERA

L'Associació per a la Recuperació de la Memòria Històrica de Mallorca (ARMHM) manifesta la seva preocupació perquè llocs que són testimoni de la repressió franquista i del patiment de molta gent es vegin afectats per interessos privats urbanístics. Aquests llocs formen part de la memòria històrica col·lectiva i mereixen la seva protecció i conservació per part de les institucions publiques.

El Camp de Formentera fou camp de concentració després de la guerra civil i és avui un lloc testimonial del que significà la repressió a les Illes. És d'interès històric, d'investigació i estudi. Un lloc que les futures generacions han de conèixer perquè puguin comprendre allò que va significar la guerra civil i la dictadura franquista per a la nostra història. Des del punt de vista humà és intolerable la possible destrucció per a usos urbanístics del Camp: s'ha de conservar com a homenatge a la memòria dels centenars de presos que hi patiren i d'aquells que hi moriren, i també com a testimoni del que mai més no ha de repetir-se.

Per totes aquestes raons l'ARMHM expressa la seva més enèrgica protesta per la retirada de la qualificació com a Bé d'Interès Cultural al Camp de Formentera, i insta les institucions públiques pertinents que li sigui restituïda per llei aquesta qualificació, així com la protecció, manteniment i conservació del lloc.

Associació per la Recuperació de la Memòria Històrica de Mallorca

Antoni Massanet, Xerafí Nebot, Antoni Adrover i Manuel Morales al «Campament» de Formentera

---

E L C A M P D E F O R M E N T E R A

La colònia penitenciària de Formentera, ubicada molt a prop del port de la Savina, fou probablement el més terrible centre penitenciari de les Balears. Inaugurada en acabar la guerra amb un petit grup de presos procedents de la presó palmesana de Can Mir, des de 1941 va créixer espectacularment en rebre centenars de reclusos provinents de les diverses illes i de la Península.

La colònia fou voltada de filferro espinós i els presos instal·lats en una vintena de barracots de fusta, a cada un dels quals hi havia un centenar de persones que havien de dormir en terra. Sembla que el nombre de reclusos se situà entorn dels mil tres-cents. Quant al seu origen geogràfic, n'hi havia de tot l'arxipèlag balear, però també de la Península —principalment del País Valencià i d'Extremadura—, i fins i tot alguns d'estrangers, com diversos membres de les Brigades Internacionals i el destacat pacifista alemany Heinz Kraschutzki.

L'escassetat i manca de qualitat dels aliments afectaren terriblement els presos peninsulars, els quals en algun cas extrem es varen veure obligats a menjar des de rates fins a excrements. Com a conseqüència de la desnutrició, es produí la mort de dotzenes de presos en 1941 i 1942. El darrer trimestre de 1942, davant les notícies sobre l'avanç dels aliats al nord d'Àfrica, la colònia fou clausurada i els presos traslladats a diverses presons de la Península.

David Ginard

ATENEU LLIBERTARI SES COVES (INCA)

Una nova okupació, un nou ateneu

Avui horabaixa, divendres 22 de setembre, un grup de companys i companyes hem entrat en una antiga casa abandonada que al seu moment va pertànyer a totes i tots els treballadors d'Inca amb la intenció d'adequar-la i convertir aquest espai en ateneu popular des d'on organitzar diverses activitats culturals, socials i lúdiques.

Okupant, o reprenent aquest espai, neix un projecte que porta al darrera tota una sèrie d'intencions, com les d'obrir una biblioteca, fer-hi projeccions de vídeos, xerrades, tallers... per a totes aquelles persones que hi vulguin participar. Volem fer d'aquest ateneu un punt de trobada de totes les persones del municipi i així convertir-lo en alternativa a tantes hores davant el televisor, o al carrer fumant o als bars bevent. Pretenem que sigui un lloc on poder aprendre, entretenir-se, conèixer-se, realitzar activitats, etc.

Aquest edifici que hem triat com ateneu abans de la Guerra Civil ja va ser un ateneu gestionat per treballadores i treballadors. Després, el franquisme el va prendre cedint-lo a mans de l'Estat. La democràcia el va conservar així fins que el va vendre al capital privat d'una empresa. Fins ara aquest espai ha estat tancat i ara (nosaltres) volem donar-li un nou ús.

L'Ateneu —que hem batejat Ses Coves, com el nom del carrer on s'emplaça, al costat del col·legi de la Salle— serà gestionat pel col·lectiu Poble Llibertari, però ens agradaria que totes aquelles persones que tinguin propostes les facin arribar, ja que tindran bona acollida. Aquest grup el formem persones que portem a terme una activitat social i cultural per una transformació del nostre entorn i d'aquest sistema, perquè només nosaltres mateixos volem decidir sobre les nostres pròpies vides.

Ara per ara anirem condicionant l'espai, i esperem obrir les portes ben aviat; fins aleshores, resistirem.

Ateneu Llibertari Ses Coves
Poble Llibertari

ANTI ©: Si t'interessa piratejar alguna cosa d'aquest butlletí, no te'n tallis! Això sí, no t'oblidis si és possible de citar-ne la font d'informació.

L'Ateneu Llibertari Estel Negre només es responsabilitza dels articles sense firma o dels signats expressament per aquest col·lectiu. Les altres col·laboracions, personals o de grups, signades amb noms reals o ficticis, són responsabilitat exclusiva dels seus autors.

LLEGEIX, AJUDA I DIFON EL *BUTLLETÍ ESTEL NEGRE*:
Això que tens a les mans no és cap objecte de consum. Si ja l'has llegit, no el llancis, passa'l a algun o alguna col·lega. També us hi podeu subscriure per 12 números fent-nos arribar 6 € (o 12 € si voleu fer una subscripció de suport) i nosaltres us enviarem el butlletí a ca vostra.

PUNTS DE DISTRIBUCIÓ DEL BUTLLETÍ:
- Bars: Lórien, Lisboa, Espanya, Tomate, Guirigall, Pinzell
- Llibreries: Signe, La rosa als llavis
- Botigues: Runaway, Pasatiempos
- UIB: Delegació d'alumnes

BUTLLETÍ EN PDF:
Us podeu descarregar aquest butlletí 168 en pdf, amb una mica de paciència, en la següent adreça electrònica: http://www.estelnegre.org/butlleti/168.pdf

---

A S S E M B L E E S

***Ateneu Llibertari Estel Negre*: dijous a les 20 hores a l'Ateneu**

==========

U N A F O R M A D E C O L · L A B O R A R

El *Butlletí Estel Negre* és obert a tothom. Desitgem i volem que tots i totes hi col·laboreu amb articles, notícies, comentaris, dibuixos, etc., i també en la seva distribució i difusió. Enrotlleu-vos-hi!

==========

A L T R A F O R M A D E C O L · L A B O R A R

Amb aquest butlletí, i amb l'Ateneu en general, hi podeu col·laborar d'una forma econòmica, imprescindible per al seu funcionament, ingressant les quantitats que vulgueu en el compte corrent de *La Caixa* número 2100-0150-66-0103123620.
Sabem que aquestes retxes seran ben acollides, per la qual cosa us adonem les gràcies per endavant.

ATENEU LLIBERTARI ESTEL NEGRE

⇨ **L O C A L :**
Palau Reial, 9, 2on (Ciutat)
⇨ **P E R M A N È N C I E S :**
De dilluns a divendres
de 19 a 22 hores
⇨ **T E L È F O N : (9 7 1) 7 2 6 4 6 1**
⇨ **F A X : (9 7 1) 7 2 6 4 6 1**
⇨ **E - M A I L :**
estelnegre@gmail.com
⇨ **C O R R E S P O N D È N C I A :**
Apartat de correus 1566
07080 Ciutat de Mallorca